STICHTING NATUURBEHEER
Waalbos

Nieuwsbrief nummer 1 van 2022

De kabouterboekjes zijn verkrijgbaar in de Rijsoordse molen, in bezoekerscentrum De IJsvogel en bij Rijksstraatweg 35 bij de familie Neeleman en kosten € 3,-.

Nieuwsbrief!

Hierbij de eerste nieuwsbrief in 2022 van Stichting Natuurbeheer Waalbos. Met deze nieuwsbrief houden wij u op de hoogte van onze activiteiten en bijzondere waarnemingen in het Waalbos. De nieuwsbrief zal elk jaar ca. 4 keer verschijnen. Vragen of interessante berichten kunt u sturen naar: info@onswaalbos.nl

Nieuwtjes over het Waalbos

De omgevingsvergunning voor de ooievaarspaal en de torenvalkkast is aangevraagd en wordt binnenkort verleend. We hopen nog voor het broedseizoen de torenvalkkast te maken. De ooievaarspaal en het nest moeten nog gemaakt en aangekocht worden. Dat zal dus nog even langer duren. Beoogde locatie voor de ooievaarspaal is het grasland achter de NH-Kerk en de torenvalkkast komt bij de laagstam fruitboomgaard.

In het najaar hebben we de gaten in de oeverzwaluwwand weer opgevuld, de wand bovenop ook aangevuld met 50 zakken zand en daarna afgedekt met grond. Verder zijn we bezig met het maken van bordjes voor het kabouterpad voor de route tussen de struiken door. Dit omdat het pad moeilijk te zien is en mensen verkeerd lopen. Ook zullen we weer extra houtsnippers en zand aanbrengen om het pad te verstevigen.

Langs de hoofdwatergang is aan één kant door ons met de hand het wilgenopschot verwijderd. Goed te zien is dat op die plek het riet er nog staat wat goede bescherming biedt voor de vogels. Ook bij de plas bij de wilgenhut is het wilgenopschot door ons weggehaald.

In het najaar zijn op onze aanwijzing door de aannemer van Staatsbosbeheer op veel plekken de bramen teruggedrongen. Ook de hoogstam fruitboomgaarden zijn grotendeels vrij gemaakt van bramen. Het is wel een dilemma want in de bramen broeden veel zangvogels. Daarom kan het grootschalig verwijderen van bramen alleen in het najaar als er geen vogels meer broeden. Maar niets doen is ook geen optie want dan staan er straks alleen nog maar bramen.

Ook is er in het najaar nog gemaaid en gehooid bij de laagstam fruitboomgaard en de vlasveldjes, die we komend jaar weer in willen zaaien.

Met NL Doet in maart hebben we een tweetal bijenhotels gemaakt. Daarna heeft het nog een aantal maanden geduurd voordat de hotels helemaal af waren. Inmiddels zijn de bijenhotels geplaatst bij de parkeerplaats aan de Waalweg en bij de parkeerplaats aan de Langeweg. Aan de achterzijde van de bijenhotels willen we nog informatie ophangen.

We hebben een aantal maanden veel werk verzet in de heemtuin van de IJsvogel, gemaaid, ongewenste kruiden uit de wal gehaald, vele distels verwijderd, vlinderstruiken geplant, veel ideeën ontwikkeld. Inmiddels heeft het bestuur van De IJsvogel besloten dat zij het tuinwerk zelf gaan doen. Dat is jammer maar het is niet anders.

Donateur worden?

Voor €10,- per jaar kunt u donateur worden van Stichting Natuurbeheer Waalbos. Als donateur ontvangt u regelmatig een e-mail nieuwsbrief en krijgt u korting op activiteiten die door de Stichting georganiseerd worden.

Kijk voor meer informatie op: www.onswaalbos.nl

Geboortebos van Staatsbosbeheer

In februari start een nieuw initiatief van Staatsbosbeheer in het Waalbos. Mensen kunnen dan voor hun kind een vierkante meter bos kopen in het Waalbos waar ze zelf een boom en een aantal struiken kunnen aanplanten. Op 23 februari wordt het geboortebos feestelijk geopend.
Voor meer informatie zie: **geboortebos.nl**

Natuurnieuws uit het Waalbos

In het najaar hebben we weer gevist met Hoekschewaards Landschap. Wederom hebben we leuke soorten gezien: diverse kleine modderkruipers, snoeken, zeelt, kroeskarpers, larven van de grote keizerlibel en de bruine glazenmaker en vele andere soorten waterbeesten. Een aantal van onze vrijwilligers is enthousiast in een waadpak gestapt om mee te vissen.

In juli hebben we een uitgebreide planteninventarisatie gedaan. We hebben 107 soorten planten gevonden. Bijzondere soorten zijn: paarse en gele morgenster, gevlekte rupsklaver, zwarte mosterd, blauw glidkruid, bont kroonkruid, grote kaardenbol, groot streepzaad, heelblaadjes, holpijp, waterzuring, waterkers, veldgerst, kamgras en reukgras, bolderik, gewoon akkerscherm, pijlkruid en reigersbek.

Zwarte mosterd is de plant waarvan de zaadjes worden gebruikt voor het maken van mosterd. Heelblaadjes heeft zijn naam gekregen vanwege het gebruik van de bladeren om wonden te genezen maar werd in het verleden gebruikt om luizen te bestrijden die dysenterie verspreiden. Waterkers wordt tegenwoordig veel gebruikt in de haute cuisine vanwege de bijzonder smaak. De grote kaardenbol bloeit vanuit het midden naar boven en beneden en trekt heel veel insecten aan en op de zaden komen veel vogels af zoals putters.

In de kerstvakantie hebben we meegedaan met de oudejaarsplantenjacht van de landelijke plantenvereniging Floron. We hebben 11 bloeiende plantensoorten gevonden in het Waalbos in de buurt van de Langeweg: Klein kruiskruid, paardenbloem, madeliefje, gewone ereprijs, dovenetel, vogelmuur, herik, herderstasje, schietwilg en reukloze en echte kamille.

Op het houtsnipperpad van het kabouterpad zijn een aantal bijzonder paddenstoelen gezien: de kopergroenzwam, één van de weinige groene paddenstoelen; het geweizwammetje en een gestreept nestzwammetje. In de oude boomgaard aan de Langeweg hebben we een gekraagde aardster gevonden tijdens het onderhoud aan de boomgaard.

Dit jaar hebben ca 20 kieviten gebroed in het Waalbos en zijn veel kievitsjongen groot geworden omdat er vanwege het vochtige weer voldoende voedsel te vinden was. Verder hebben er diverse tureluurs en slobeenden gebroed. Ook torenvalken doen het goed in het gebied. Wij hebben diverse keren gezien dat ze een muis op zaten te eten op een paal of een hek.

Op dit moment liggen er vaak dode hazen en zwanen in het gebied. De zwanen zijn waarschijnlijk het slachtoffer van de vogelgriep die heerst onder wilde vogels. De locatie van de dode vogels zijn doorgegeven aan Staatsbosbeheer. Onder hazen heerst waarschijnlijk de hazenpest. Ze zijn vrij traag met weglopen waardoor ze vaak makkelijker te pakken zijn door honden. Honden en mensen kunnen deze ziekte overigens ook krijgen zodat voorzichtigheid geboden is.

Nieuw bestuurslid Aard Brouwer

De meeste vrijwilligers zullen me al eens hebben ontmoet. Mijn naam is Aard, ben getrouwd met Cecile (voor sommige vrijwilligers ook niet geheel onbekend). Werk op een middelbare school in Dordrecht, waar ik ruim twintig jaar heb gewoond. Sinds een jaar of drie wonen Cecile en ik in Rijsoord. Bijna alle kinderen studeren. Geboren in de provincie die nu Fryslân heet, in de Lemmer, een watersportdorp op de grens van het Friese veenweidegebied en de klei van de Noordoostpolder. Zeker in de jaren zestig behoorde dat dorp echt tot het platteland, met heel veel *ljippen* en *skriezen* tussen de koeien en *ljurkjes* en *boumantsjes*[1] op de akkers. Vissen: natuurlijk, op paling en op baars. Water: het strand lag bijna naast ons huis, met vrienden in een bootje over het IJsselmeer of door het dorp. Op de televisie keken we naar Ja, natuurlijk. Over de natuur dacht ik niet zo erg na, die was er gewoon.

Dat is nu wel anders. Toen ik in 1985 in Rotterdam economie ging studeren maakte ik op allerlei gebieden kennis met een geheel andere wereld. Natuur was het Kralingse Bos of de duinen bij Hoek van Holland. Veel gekanood in de Biesbosch. Vrij snel na mijn studie groeide het besef dat 'ontoegankelijk groen' voor plant en dier noodzakelijk is en dat 'toegankelijk groen' voor mensen nodig is om te ontspannen, om tot rust te komen. Ik realiseer me dat juist die toegankelijkheid in het drukke westen best een probleem kan zijn.

Met de Waal maakten we vanzelfsprekend al kennis toen we een woning zochten. Toen Cecile en ik het Waalbos 'ontdekten', was dat een hele prettige bijkomstigheid van onze verhuizing. Groen is in onze provincie tenslotte een schaars goed. We moeten er zuinig op zijn. Er goed voor zorgen. En we moeten alert blijven. Voor je het weet 'verdoost' Rijsoord, net zoals andere dorpen rond Rotterdam. Toen ik ergens las dat de SNW vrijwilligers zocht om eens per maand te klussen, was ik meteen verkocht. En toen een bestuurslid aangaf met de financiën te stoppen, stak ik gelijk mijn vinger op. Wat kan er tenslotte leuker zijn dan samen met een groep enthousiaste vrijwilligers een prachtig stukje natuur nog aantrekkelijker te maken?

[1] Een 'ljip' is een Friese kievit, een 'skries' een grutto. Een 'ljurk' is een leeuwerik en een 'boumantsje' een kwikstaart.

Oproep:
hulp bij communicatie, nieuwsbrief en krantenberichten

We zoeken mensen die ons willen helpen met onze communicatie: eens een stukje willen schrijven in de nieuwsbrief en/of persberichten over onze activiteiten naar de kranten te sturen. Wie wil helpen kan zich melden via **info@onswaalbos.nl**. Als u iets interessant gezien heeft of een keer een stukje wilt schrijven voor onze nieuwsbrief dan kunt u dit ook aan ons doorgeven via dit emailadres.

Torenvalk

In het Waalbos zitten een aantal paartjes torenvalken. Deze soort doet het in Nederland niet zo goed. Torenvalken leven hoofdzakelijk van muizen maar pakken soms ook grote kevers of sprinkhanen of jonge vogels. De torenvalk bouwt zelf geen nest maar maakt gebruik van een oud kraaiennest of een nestkast. Bij boomgaarden worden vaak torenvalkenkasten geplaatst om vogels af te schrikken zodat ze niet van het fruit gaan pikken. Typisch voor een torenvalk is het bidden waarbij de vogel stil in de lucht hangt voordat hij naar beneden duikt om een prooi te pakken die op de grond zit. De torenvalk broedt in half open gebied en het Waalbos is daar uitermate geschikt voor.

Kopergroenzwam

De kopergroenzwam groeit met name op strooisel in loof- en naaldbossen. Het is een blauwgroen hoed met witte vlokken. Ook de steel heeft witte vlokken en een donkere ring. Als de kopergroenzwam ouder wordt verkleurd ie naar okergeel. Paddenstoelen hebben een cruciale rol in onze wereld en zorgen ervoor dat allerlei organische resten afgebroken worden waarna ze weer bruikbaar zijn voor planten om voedingsstoffen uit te halen. Veelal is de paddenstoel als een schimmel (mycelium) al aanwezig in hout- of grasresten en boomstronken. De paddenstoel verschijnt om de sporen van de schimmel te verspreiden naar andere plekken waar hij zich kan vestigen. Er zweven in lucht vele sporen rond die zich gaan ontwikkelen tot schimmel als ze op een geschikte plek terecht komen.

Jeugdfotowedstrijd

In het voorjaar organiseren we een fotowedstrijd voor de jeugd. We dagen jongeren tot 17 jaar uit om naar buiten te gaan en een mooie foto van een plant of een vogel te maken in het Waalbos. Stuur uiterlijk 1 mei de twee mooiste foto naar **infowaalbos@gmail.com**.

Je mag maximaal twee foto's inleveren. Zet jouw naam, leeftijd en het onderwerp in de bestandsnaam (bijv. Fred Foto 13 – witte vlinder.jpg). De 5 mooiste foto's per categorie worden geselecteerd en zullen op de website gezet worden. Via de website kan gestemd worden op de mooiste foto per categorie. De winnaars worden zo snel mogelijk bekend gemaakt en krijgen een VV cadeaubon. De ingeleverde foto's kunnen na afloop door de Stichting gebruikt worden als promotiemateriaal. **Veel succes en geniet!!!**

Activiteiten

Voor het komende jaar de natuurwerkdagen weer ingepland. Afhankelijk van de coronaregels zullen we op deze dagen aan de slag gaan. Aanmelden voor activiteiten is daarom verplicht.

Zaterdag 5 februari	**Maaien boomgaarden** **Natuurwerkdag**
Vrijdag 18 februari	**Maaien boomgaarden** **Natuurwerkdag**
Zaterdag 26 februari	**Natuurwerkdag Donckse velden**
Zaterdag 12 maart	**NL Doet Natuurwerkdag**
Vrijdag 25 maart	**Natuurwerkdag**
Zaterdag 9 april	**Natuurwerkdag**
Zaterdag 23 april	**Natuurwerkdag**
zaterdag 7 mei	**Natuurwerkdag**
Vrijdag 20 mei	**Natuurwerkdag**
Zaterdag 4 juni	**Natuurwerkdag**
Vrijdag 17 juni	**Natuurwerkdag**
Zaterdag 2 juli	**Landelijke nachtvlindernacht** **Natuurwerkdag**
Vrijdag 15 juli	**Natuurwerkdag**
Zaterdag 13 augustus	**Natuurwerkdag**
Vrijdag 26 augustus	**Landelijke vleermuisnacht** **Natuurwerkdag**
Vrijdag 9 september	**Natuurwerkdag**
Zaterdag 24 september	**Burendag Oranjefonds** **Natuurwerkdag**
Zaterdag 8 oktober	**Natuurwerkdag**
Zaterdag 22 oktober	**Natuurwerkdag**
Zaterdag 5 november	**Natuurwerkdag**
Vrijdag 18 november	**Natuurwerkdag**
Zaterdag 3 december	**Natuurwerkdag**
Vrijdag 16 december	**Natuurwerkdag**

Natuurwerkdagen zijn van 9.00-14.00 uur en starten vanuit de IJsvogel.

Alle activiteiten zijn onder voorbehoud van coronaregels en voor alle activiteiten moet daarom ook van tevoren aangemeld worden.

Dit kunt u doen via info@onswaalbos.nl.

Andere activiteiten die in de planning staan zijn:

Op woensdagavond 11 mei organiseren we een **cursus goudsbloemenzalf maken.**

Op woensdagavond september 14 september organiseren we een **cursus lippenbalsem maken.**

Beide cursussen zijn van 20.00 - 22.00 uur en worden gegeven in het bezoekerscentrum de ijsvogel. Kosten voor deze cursus bedragen €15,- pp.

Op zaterdag 9 juli en zaterdag 3 september organiseren we 2 **workshops koken met kruiden**. *Nadere informatie volgt later.*

Tentoonstelling vlinders van 13-29 mei en **tentoonstelling libellen** van 8-24 juli en tentoonstelling zaden en vruchten van 7-23 oktober. De tentoonstellingen zullen te zien zijn in bezoekerscentrum de IJsvogel.

Jeugdactiviteit: Op zaterdag 20 augustus gaan we waterbeestjes vangen en bekijken met kinderen. 10.00 - 12.00 uur.

Dinsdag 5 april	**Avondwandeling -** 19.00 uur
Vrijdag 15 april	**Goede Vrijdag -** Vroege vogelexcursie 7.00 uur
Dinsdag 3 mei	**Avondwandeling -** 19.00 uur
Zaterdag 21 mei	**Vlinderexcursie -** 9.00 uur
Dinsdag 7 juni	**Avondwandeling -** 19.00 uur
Zaterdag 18 juni	**Libellenexcursie -** 9.00 uur
Vrijdag 24 juni	**Midzomeravondwandeling -** 21.00 uur
Zondag 3 juli	**Planteninventarisatie -** 10.00 uur
Dinsdag 5 juli	**Avondwandeling -** 19.00 uur
Zaterdag 20 augustus	**Waterbeestjes scheppen met de kinderen** 10.00 uur
Dinsdag 6 september	**Avondwandeling -** 19.00 uur
Zondag 11 september	**Vissen met HWL -** 9.30 uur
Zondag 25 september	**Excursie Arboretum Trompenburg**
Dinsdag 4 oktober	**Avondwandeling -** 19.00 uur
Zondag 9 oktober	**Trekvogelexcursie -** 10.00 uur
Zaterdag 29 oktober	**Nacht van de nacht**
Zaterdag 26 november	**Midwinterwandeling met soep** 10-14.00 uur
Zaterdag 17 december	**Midwinterhoornblazers -** 10 uur
Dinsdag 27 december	**Oudejaarsplantenjacht -** 14-16.00 uur